

LOKALNE JEDINICE APCP-a

HZPSS Vukovarsko-srijemska županija

Katrin Gnjudić, dr. vet. med., savjetnica za kontrolu onečišćenja
Tel.: +385 32 830 127 • e-mail: Katrin.Gnjidic@hzpss.hr

HZPSS Osječko-baranjska županija

Davor Antinac, dipl. ing. agr., savjetnik za kontrolu onečišćenja
Tel.: +385 31 820 159 • e-mail: Davor.Antinac@hzpss.hr

HZPSS Varaždinska županija

Gordana Brečak, dipl. ing. agr., savjetnica za kontrolu onečišćenja
Tel.: +385 42 211 175 • e-mail: Gordana.Brecak@hzpss.hr

APCP

Agricultural Pollution Control Project
Projekt kontrole onečišćenja u poljoprivredi

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju
Odsjek za koordinaciju projekata Svjetske banke

Hrvoje Horvat, dr. vet. med., koordinator projekta
Tel.: +385 1 6106 728 • e-mail: hrvoje.horvat@mps.hr

DOBRA POLJOPRIVREDNA PRAKSA
NITRATNA DIREKTIVA

www.apcp.hr

Uredba o nitratima

Uredba o nitratima (Nitratna direktiva 91/676/ECC, Council Directive 91/676/EEC)

Nitratna je direktiva propis Europske Unije donesen 1991. godine radi smanjenja postojećeg onečišćenja voda nitratima iz poljoprivrednih izvora, kao i sprečavanja budućeg onečišćenja njima.

Naime, prekomjerna primjena dušika uzrokuje njegov gubitak i onečišćenje tla, vode i zraka. Dušik se u kruženju neizbježno gubi, no pravilnim gospodarenjem gubici se svode na najmanju mjeru. Ispiranje nitrata iz stajskoga gnoja predstavlja potencijalno velik izvor onečišćenja površinskih i podzemnih voda, što se prije svega odnosi na područja velike gustoće stočarskih farmi. Onečišćenje površinskih stajaćih i tekućih voda nitratima vidljivo je po bujanju vodenog bilja, što nazivamo eutrofikacijom. Ta štetna pojava u vodenim ekosustavima dovodi do narušavanja biološke ravnoteže, pa i do ugibanja vodenoga svijeta. Ako dospiju u podzemne vode, nitrati izravno štete zdravlju ljudi. Šteta je tako višestruka – ugrožava se zdravlje ljudi i okoliš, a gubi se vrijedan izvor dušika koji treba nadomjestiti sve skupljim mineralnim gnojivima.

Stoga radi održivog razvoja stočarske i ratarske proizvodnje treba provoditi mjere i postupke dobrog gospodarenja gnojivima. Tako se ostvaruju pozitivni rezultati u drugim privrednim djelatnostima, turističkim sadržajima i široj zajednici, uz izravno poboljšanje plodnosti poljoprivrednih površina.

Prema odredbama Uredbe o nitratima, zemlje članica EU trebaju identificirati vode ugrožene poljoprivrednom praksom, označiti područja podložna onečišćenjima nitratima, ograničiti primjenu dušičnih gnojiva te osmisliti i primijeniti operativne programe sprječavanja onečišćenja. U Hrvatskoj je u tome smislu za poljoprivrednike najvažniji Pravilnik o dobroj poljoprivrednoj praksi u korištenju gnojiva (NN, 56/08) koji stupa na snagu s danom ulaska Republike Hrvatske u EU.

Pravilnik određuje najveću količinu čistog dušika iz organskoga gnoja kojom se godišnje može gnojiti poljoprivredna površina. U početnom četverogodišnjem razdoblju najveća dopuštena količina unosa čistog dušika iz organskog gnojiva iznosi 210 kg N/ha godišnje, nakon čega se uvodi trajno ograničenje na 170 kg N/ha godišnje.

Stajski gnoj potrebno je zbrinuti u spremnike kapaciteta dovoljnog za šestomjesečno razdoblje. Gospodarstva s većim brojem UG/ha višak stajskoga gnojiva mogu zbrinuti ugovornom gnojivom poljoprivrednih površina, preradom stajskoga gnoja u bioplin, kompost ili supstrat, ili na neki drugi način.

Unos dušika mineralnim gnojivom ograničava se tako da primijenjene količine ne premašuju potrebe poljoprivrednih kultura za dušikom. Mineralni gnoj je dopušteno dodati samo kao razliku između potrebe biljaka s jedne strane i dušika koji je biljkama na raspolaganju iz drugih izvora (organske tvari tla i dodanog organskog gnoja).

Nitratna direktiva ukratko:

- smanjenje onečišćenja nitratima iz poljoprivrede
- ograničenje unosa organskog N prve 4 godine od ulaska u članstvo EU: 210 kg N/ha
- ograničenje unosa organskog N nakon 4 godine: 170 kg N/ha (+ 120 kg P₂O₅ i 300 kg K₂O/ha)
- RH: Pravilnik o dobroj poljoprivrednoj praksi u korištenju gnojiva (NN, 56/08)
- zbrinjavanje stajskoga gnojiva u prikladne spremnike za razdoblje od min 6 mjeseci
- ograničenja gnojidbe: godišnje doba, oborine, blizina vodotoka, nagib terena, struktura tla
- gnojidba prema potrebi poljoprivredne kulture
- dodani N u tlo – razlika između potreba biljke i aktualne opskrbljenosti

Prema: „Načela dobre poljoprivredne prakse“, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u suradnji s HZPSS